

Tuindorp Sneek: ambitieus puzzelen met eigentijdse vormtaal

Heel anders dan in Hengelo en Lelystad (de twee plankritieken hiervoor) gaat het eraan toe in Sneek. Hier toont de gemeente wel degelijk initiatief. Vanuit het besef dat een goede integrale aanpak niet wordt bereikt door alleen deelbelangen te behartigen, heeft de gemeente de regisseursrol op zich genomen. Ontwerpbureau Hebly Theunissen architecten uit Delft werd aangetrokken voor de herstructurering van Tuindorp, het zuidelijke deel van de wijk Spermhem. De opdracht hield niet op na analyse en verkaveling. Hebly Theunissen schreef ook een beeldkwaliteitplan en treedt op als supervisor over de architectuur van de nieuwbouw. Sterke gemeentelijke regie en een integrale stedenbouwkundige opdracht tot en met de architectonische

beeldkwaliteit zijn twee voorwaarden voor een goed plan.

Tuindorp bestaat voor het grootste deel uit naoorlogse woningen. Veelal zijn het eengezinsrijhuizen met kap, naast een aantal etagewoningen met eveneens een traditioneel uiterlijk. Het zijn allemaal verouderde sociale huurwoningen die in aantal verdund moeten worden. Ook de verkaveling is traditioneel: een stratenraster met bouwblokken waarvan de koppen open zijn. Dat ze in het bezit zijn van één corporatie, is bevorderlijk voor een goede aanpak. Het beeldkwaliteitplan bevat slechts een halve pagina over de kwaliteiten van het oorspronkelijke plan. In het midden van het gebied ligt de Ichtuskerk met

Onderwerp: **herstructurering Tuindorp**
Locatie: **Sneek**

Ontwerpers: **Hebly Theunissen architecten, Delft**

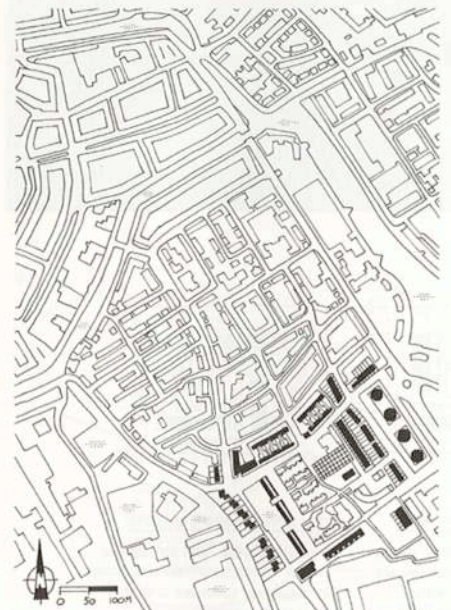
Projectontwerper: **Arjan Hebly**

Opdrachtgever: **gemeente Sneek**

Programma: **460 woningen, waarvan 342 worden gesloopt; 249 nieuw te bouwen**

Ontwerp: **2000-2001**

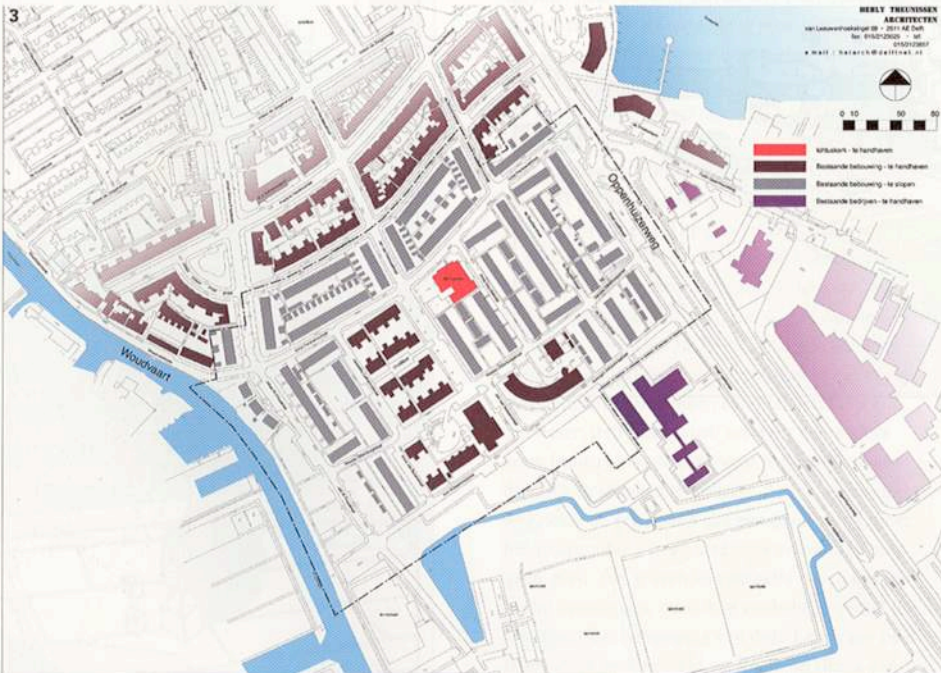
Uitvoering: **start 2002**

Illustraties: Topografische Dienst, Emmen en Loet van Moll

2

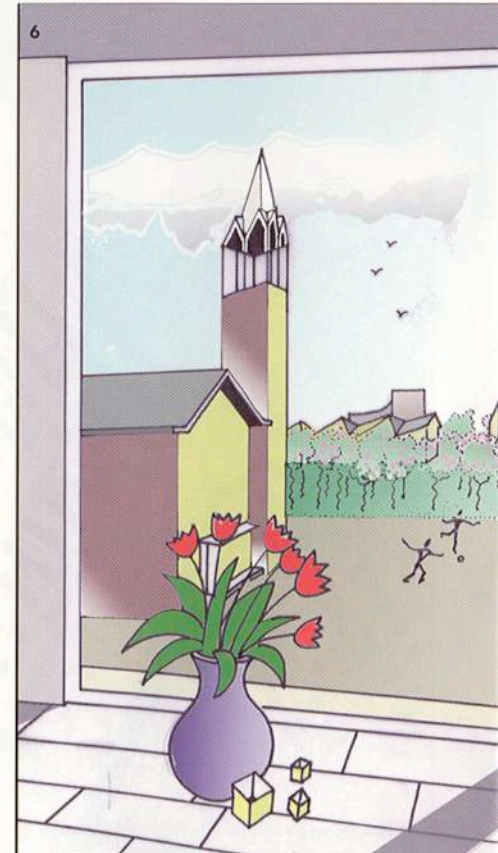
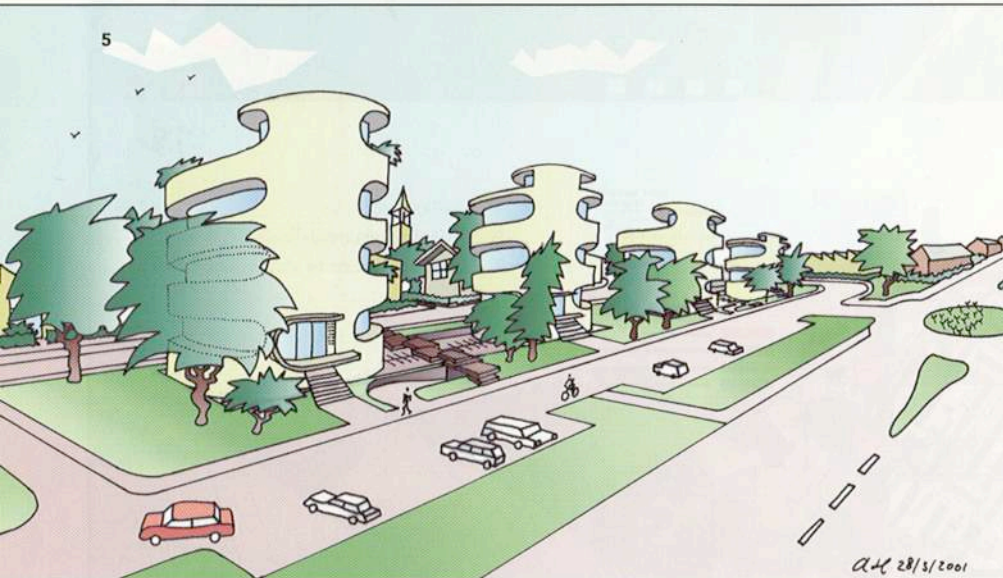
3

- 1 Amaliastraat
- 2 Stedenbouwkundige visie
- 3 Te handhaven en te slopen bebouwing

4 Zicht op het Wilhelminapark vanuit het zuiden
5 Vier King size torens aan de Oppenhuizenweg

6 Fruittuinen, vanuit torenwoning
7 Zicht op de nieuwe haven vanuit het zuiden

een plein, die een *landmark* voor de omgeving vormen. In het westen ligt de Woudvaart die beter benut kan worden en in het oosten ligt de Oppenhuizenweg die een rol kan spelen om de entree van Sneek te verstedelijken.

De vernieuwing van de wijk laat het groene, open karakter heel. De kern van de wijk blijft bovendien in tact, terwijl er toch ruimte is voor experimenten. De routestructuur door de buurt wordt verbeterd. Er komt hoogbouw in Tuindorp en er wordt een nieuwe haven gegraven om duurdere koopwoningen te realiseren. De verdunning moet tenslotte ergens van betaald worden. Het voornemen om nieuwe woningen met kappen te bouwen levert in Tuindorp een minder storend beeld op dan in de Hengelose Es of in de Zuiderzeewijk, omdat het niet botst met de bestaande bebouwing. Sympathiek ogen de voorstellen voor erfscheidingen. Het succes van de torens als entree van Sneek zal mede afhangen van hun vormgeving. Dat ze op de tekeningen in het beeldkwaliteitplan doen denken aan Mendelsohn's Einsteinoren stelt niet gerust, want die expressieve vorm leent zich nauwelijks voor herhaling om een duidelijk straatbeeld te vormen. De parkeeroplossing, vóór de gebouwen aan een parallelweg, doet het straatprofiel van de stedelijke invalsweg ook geen goed. Het graven van de extra haven lijkt een beetje overdreven, maar is te verdedigen vanuit het standpunt dat bebouwing van deze haven aan beide zijden meer beslotenheid geeft aan de strook aan

het water en Tuindorp daarmee beter wordt afgesloten.

Bureau Hebly Theunissen slaagt erin om wat hij weghaalt uit Tuindorp te vervangen door een hedendaagse invulling die het oude niet bijt. Maar of daarmee het antwoord gegeven is op de stedenbouwkundige opgave blijft de vraag. Het lijkt eerder een architectonische optelsom dan dat er daadwerkelijk een synergie ontstaat tussen de oorspronkelijke stedenbouw en een nieuwe, eigentijdse visie. Maar de kwaliteitsbewaking is goed geregeld. Het is nog even afwachten, want de nieuwbouw moet nog beginnen, maar de randvoorwaarden zijn alvast duidelijk op papier gezet. Dat gaat soms heel ver, tot en met de profielen van kozijnen en de hoogte van de heg, maar in de Hengelose Es hebben we gezien wat er gebeurt als de ontwerper niet betrokken wordt bij de uitvoering van een plan. Dan maar wat extra maten en kleurschema's op de koop toemen.

In Sneek is een kans gecreëerd voor een eigentijdse vormtaal die als puzzelstukjes kan worden ingepast. Voor zo'n kleine stad al opmerkelijk ambitieus. Wezenlijke stedenbouwkundige vernieuwing is niet aan de orde.

Matthijs de Boer en Anne-Marie Nannen